

พิพิธภัณฑสถานชาวเขา...แหล่งรวมวิถีชีวิต 9 ชนเผ่า

"พิพิธภัณฑสถานชาวเขา" ตั้งอยู่ริมสระน้ำขนาดใหญ่ ที่เรียกว่า "หนองฮ่อ" บริเวณสวนล้านนา ร.9 ถนนโชตนา ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2508 มีฐานะเป็นฝ่ายหนึ่งของ "ศูนย์วิจัยชาวเขา" กองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย

เดิมตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เนื่องจากมีสถานที่คับแคบ จึงมองหาสถานที่ตั้งแห่งใหม่ กระทั่งต่อมาปี พ.ศ.2540 จังหวัดเชียงใหม่ ได้ยกอาคารริมสระน้ำหนองฮ่อ ให้เป็นที่ตั้งพิพิธภัณฑสถาน จึงย้ายมาเปิดดำเนินการจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานของพิพิธภัณฑสถานฯ ได้รวบรวมวัตถุสิ่งของ

ราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ที่มีต่อพสกนิกรชาวเขา ในจังหวัดภาคเหนือ

นอกจากนี้ยังมีห้องฉายวิดีโอเผยแพร่ภาพชาวเขาให้นักท่องเที่ยวได้ชม โดยเก็บค่าชมในอัตราแตกต่างกัน ตั้งแต่ 20 บาท, 40 บาท และ 50 บาท แล้วแต่ความยาวของวิดีโอที่ฉาย

ส่วนชั้นใต้ดินของอาคาร จัดเป็นห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยมี นายสมเกียรติ จำลอง กับ นายถาวร พูเพื่อง ข้าราชการในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับผิดชอบดูแล และมีลูกจ้างอีกจำนวนหนึ่ง

กลางแจ้ง แสดงถึงวิถีชีวิตชาวเขาให้ผู้สนใจได้ชมอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีสภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงของชาวเขาทุกอย่าง

ในพิพิธภัณฑสถานฯ ได้แสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในกระบวนการประกอบอาชีพ บนพื้นฐานของสังคมเกษตร เพื่อการยังชีพหรือกึ่งยังชีพ เป็นสิ่งที่แสดงถึงสัญชาตญาณ และภูมิปัญญาของมนุษย์ในการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและทางสังคม เพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์

วัตถุศิลปะเกี่ยวกับคติความเชื่อ หรือจักรวาลวิทยาของแต่ละเผ่าที่มีความหลากหลายชั้น มีคุณค่าสูงในเชิงวัตถุโบราณและศิลปกรรม เช่น ภาพชุดเทพยดาที่ปกครองจักรวาลของเข่า วาดด้วยสีฝุ่นมีอายุมากกว่า 100 ปี

วัตถุศิลปะที่แสดงรูปลักษณ์เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับของสตรีหลายรูปแบบที่มีความงดงามแตกต่างกันไปตามทฤษฎีความงามในแต่ละวัฒนธรรมของเผ่าพันธุ์ และแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ที่จะรังสรรค์ความงดงามแก่วัฒนธรรมทางสังคมมนุษย์

เครื่องประดับทำด้วยโลหะเงินบางชิ้นมีความงดงามอย่างวิจิตรบรรจง มีคุณค่ายิ่งในทางศิลปกรรม เครื่องดนตรีและการละเล่นรูปแบบต่างๆ ของชาวเขาทุกเผ่า

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานชาวเขา อยู่ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการกำกับดูแลของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเชียงใหม่ เปิดให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ตลอดจนนักเรียนและนักศึกษาเข้าชม ในวันและเวลาราชการ ตั้งแต่ 9.00 - 17.00 น. หยุดวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ โทรศัพท์ และ โทรสาร 0-5321-0872 .

อินสมิ ปัญญาโสภา .... รายงาน

เครื่องใช้ พร้อมภาพถ่ายต่างๆ ที่เป็นวิถีชีวิตในสังคม และวัฒนธรรมของชาวเขาในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ รวม 9 เผ่า ประกอบด้วย กะเหรี่ยง, ม้ง, เข่า, อีโก้, ลีซอ, มูเซอ, คะฉิ่น, ลีละ และ ปะห่อง มาจัดแสดงให้ชมอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ในอาคารพิพิธภัณฑสถานฯ ชั้นที่ 1 จัดแสดงศิลปวัตถุ ตามวิถีชีวิตในสังคมวัฒนธรรมของชาวเขาแต่ละเผ่า งานหัตถกรรมต่างๆ ได้แก่ เครื่องจักสาน, เครื่องเงิน, เครื่องแต่งกาย, เครื่องดนตรี, เครื่องมือทำการเกษตร, เครื่องมือล่าสัตว์ และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันทุกชนเผ่า รวมถึงนิทรรศการสังคม และประเพณีชาวเขา

บริเวณชั้นที่ 2 เป็นที่ตั้งของห้องสมุด ได้รวบรวมหนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวกับชาวเขามากกว่า 9,000 รายการ มีทั้งผลงานวิจัยชาวเขาของนักศึกษาต่างชาติ, นักศึกษาชาวไทย และนักวิจัยที่เป็นคนไทย ตลอดจนเรื่องราวของชาวเขาแต่ละเผ่า ให้ได้เลือกอ่านเพื่อการศึกษา และยังมีการแสดงเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของชาวเขาให้ชมด้วย เป็นห้องสมุดที่มีเรื่องราวของชาวเขาให้เลือกอ่านมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ บริเวณชั้นที่ 2 เป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับพระ

อีกส่วนหนึ่งของชั้นใต้ดิน ได้แบ่งเป็นสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ประเภทหัตถกรรมที่ทำจากฝีมือและความชำนาญของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในราคาย่อมเยา สำหรับด้านนอกอาคารพิพิธภัณฑสถานฯ ยังได้จัดเป็นพิพิธภัณฑ